

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH

NOVIČNIK

št. 4/julij 2021

Projekt Trajnostna mobilnost v vrtcih in OŠ se zaključuje. Veseli smo, da se je vseslovenskega projekta udeležilo več kot **100.000 otrok** in skoraj **6.000 učiteljev** in vzgojiteljev! V tokratnem, zadnjem novičniku si preberite, kako so načrtovali in izvajali aktivnosti v vrtcih v turbulentnem šolskem letu 2020/21, saj so morale vzgojiteljice poleg osnovnih izzivov projekta, kot je na primer prepričati starše, da hodijo z otroki v vrtec peš, žonglirati še med zaprtjem vrtcev, nepredvidenimi karantenami ter drugimi zadalžitvami. Uspelo jim je, kljub temu, da so imeli na voljo zelo malo časa.

Veliko veselja pri prebiranju utrinkov iz vrtcev po vsej Sloveniji!

Novičnik pripravili v Focusu, društvu za sonaraven razvoj, oblikovala Polona Šavc

Aktivnosti potekajo v okviru projekta Ministrstva za infrastrukturo – Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih, v konzorciju partnerjev (Focus, društvo za sonaraven razvoj, RRA Sinergija, IPoP, Cipra Slovenija in Filozofska fakulteta).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

sptm

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

IPOP

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

BELI ZAJČEK V VRTCU ANKARAN

Tudi mi smo se pridružili projektu Trajnostne mobilnosti in igri Beli zajček, se ob tem veliko naučili in se res dobro imeli!

Naš Ankaran je mlada občina, rojena iz letovišnega kraja ob morju. Kraj je rasel in se razvijal, bil pa je predvsem spalno naselje, kjer so zrasle vrstne hiše, bloki in stanovanjske hiše. Preprečen je z ulicami, ki se vse stekajo v osrednjo cesto. In s te ceste se spustimo po klančku do vrtca in osnovne šole. Tu smo doma.

Ankaran je prometno precej obremenjen, saj ima vsako gospodinjstvo vsaj dva avtomobila, v poletnem času je tudi poln turistov. Prav zato je bila vključitev v projekt več kot dobrodošla in podprta tudi s strani Občine.

Za sodelovanje v projektu se je odločilo dvanajst strokovnih delavcev iz šestih oddelkov vrtca, le ena skupina se za to ni odločila. Ker pa je bila igra Beli zajček tako zanimiva in ker je bilo parkirišče vrtca prazno, so se igri samoiniciativno priključili še otroci in starši te preostale skupine. Vsi starši in zaposleni iz vrtca, ki živimo izven kraja in se v Ankaran pripeljemo z avtomobilom, smo parkirali na javnem parkirišču ob Jadranski cesti. V dogovoru z Občino in komunalnim podjetjem Marjetica, smo lahko uporabljali parkirišče, ki je dovolj daleč od vrtca, tako smo zadnjih 200 metrov pripešačili. Parkirišče je bilo v teh dveh tednih namenjeno igri, vožnji s kolesi, gibanju in ustvarjanju. Iz parkirišča je postalo dvorišče.

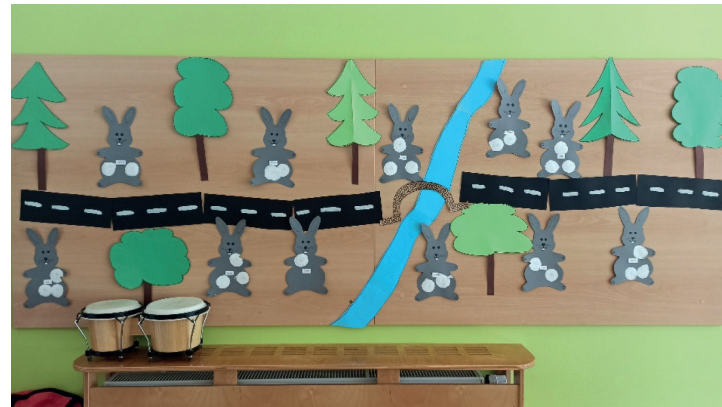
V vrtcu je bilo kar naenkrat polno zajčkov – po panojih v igralnicah, na hodniku, po omarah in zajčki so pridno menjali barvo – iz sive so postajali vedno bolj beli in otroci bolj veseli.

V oddelkih so se izvajale različne dejavnosti in otroci so bili povsod aktivni, od skupine najmlajših otrok, kjer se je prilagodilo vsebine, pa vse do najstarejše skupine, ki se je lotila zahtevnejših dejavnosti. Otroci so prisluhnili zgodbi o Belem zajčku, poslušali tudi druge zgodbe o prometu in prometnih sredstvih, razvrščali, sestavljali dele v celoto, skakljali kot zajčki, iz kartonskih škatel izdelali vlak in z njim potovali po vrtcu in igrišču, prepoznavali okolju prijazna vozila in jih razvrščali v diagram, z redarjem delili »kaznik« napačno parkiranim avtomobilom. ...Beli zajček se je vtikal v vse naše dejavnosti in nas spremljal na sprehodih.

Uspelo mu je spremeniti jutranje prihode otrok in rutine družin – na terasah so parkirana kolesa, kolesarijo tudi starši. Več otrok prihaja v vrtec peš. Hvala, Beli zajček!

OŠV Ankaran

Zapisa koordinatorka projekta: Kristina Twrdy, pomočnica ravnateljice za vrtec

TRAJNOSTNA MOBILNOST – IGRA BELI ZAJČEK

Projekt Trajnostna mobilnost sem predstavili staršem na prvem roditeljskem sestanku ob začetku šolskega leta. Predstavila sem jim cilje projekta in jim razložila potek igre Beli zajček.

Teden pred pričetkom dejavnosti, sem staršem razdelila anketne vprašalnike, ki so jih izpolnjene vrnili v vrtec. Pojavila so se vprašanja glede otrok, ki so od vrtca zelo oddaljeni, saj njihovi starši nadaljujejo pot v službo in nimajo možnosti, da bi prišli v vrtec peš. Dogovorili smo se, da v danem primeru upoštevamo vsaj del poti opravljene peš, s kolesom, skirojem ali na kakšen drug trajnostni način. Tako tudi tej otroci niso bili prikrajšani in so imeli možnost, da so se njihovi zajčki obarvali v belo barvo.

V skupino je vključenih devetnajst otrok. Z igro Beli zajček smo pričeli 19. 10. 2020 in dejavnost izvajali en teden. Dan pred pričetkom igre, s pomočjo lutke, sem otrokom prebrala zgodbo. Lutka je otroke spodbujala in opominjala na pomen hoje, kolesarjenja in uporabe javnih prevoznih sredstev. Po končanem uvodnem delu so si otroci izdelali zajčke in jih prilepili naokno. Že naslednji dan sva se s sodelavko in z

otroki pogovarjali o načinu prihoda otrok v vrtec. Vsak otrok si je po pogovoru prilepil bel krog na zajčkov umazan kožušček, če je v vrtec prišel na dogovorjen način. Tudi zgodbo o zajčkih smo vsakodnevno prebirali. Ob zaključku igre smo si pogledali še posnetek Naj vas narava zapelje, kjer je prikazan pomen trajnostne mobilnosti.

Vrtec Koper, enota Žogica

Zapisa vzgojiteljica: Janja Lampret

BELI ZAJČEK

Na prvem roditeljskem sestanku sem starše seznanila s projektom trajnostne mobilnosti - Beli zajček in njegovim pomenom. V skupini smo s projektom pričeli 19. oktobra. Za uvod sem otrokom prebrala pravljico Beli zajček. Nato smo jo z otroci obnovili in se pogovarjali o njenem pomenu in kako lahko mi vsi k temu participiramo in kaj lahko naredimo.

Odločili smo se, da bomo vsi otroci in vzgojno osebje vsaj del poti prišli peš, ali s kolesom, skirojem, javnim prevozom.

Otroci so dobili vsak svojega zajčka s sivim trebuščkom in ga pritrdili na steno igralnice. Vsak dan, ko bomo prišli v vrtec peš, s kolesom, s skirojem,...bomo na zajčkov trebušček nalepili bel krog, dokler ne bo spet bel.

Naslednji dan je le en otrok prišel peš in le ta je na zajčka nalepil prvi krogec. Dan potem, je bilo takih že šest otrok in nato se je število večalo. Drug drugemu so bili spodbuda in vsi so si želeli nalepiti zajčku krogec. S tem smo nadaljevali, dokler niso bili zajčkovi kožuščki zopet beli.

Otroci so spodbujali drug drugega in njihove starše. Vživeli so se v projekt in aktivno nabirali in lepili krogece. Tudi, ko so bili trebuščki že beli, so mi otroci večkrat povedali, da so v vrtec prišli peš, oz. s skirojem.

Mislím, da je zelo pomembno ozaveščanje že pri otrocih. Projekt je v naši skupini zelo lepo stekel, otroci so vživeto sodelovali in se ob tem imeli lepo.

Vrtec Koper, enota Žogica

Zapísala vzgojiteljica: Nataša Makuc Bordon

TRAJNOSTNA MOBILNOST V NAŠEM VRTCU

Potek projekta smo spremljale že v lanskem šolskem letu preko sodelavk. Že takrat nam je bil zanimiv, saj je vsem udeležencem prinesel veliko novih izkušenj, zato smo se odločile, da bomo v tem letu sodelovale tudi me. Letos je vključenih 5 oddelkov – 105 otrok, iz 2 enot (Rozmanova in Markovec).

Na prvem roditeljskem sestanku smo staršem predstavile projekt, katerega namen je spreminjanje potovalnih navad in posledično zmanjševanje motoriziranega prometa v okolici vrtca, prispevati k manjši onesnaženosti okolja in h gibanju otrok. Predstavile smo tudi igro »Beli zajček« in kratko verzijo same zgodbe.

Z dejavnostmi smo začele že v mesecu septembru v tednu posvečenemu projektu »Evropski teden mobilnosti«. Že takrat smo ugotovljale, na kakšen način prihajajo otroci v vrtec in to beležile. V naslednjih mesecih smo se z otroki veliko pogovarjale o prometu, prevoznih sredstvih, onesnaženem zraku, hodili smo na sprehode, opazovali okolico – prevozna sredstva (dejavnost Izdelaj in pobarvaj svoj avtobus in vlak ter Moja pot v vrtec). Vključile smo tudi dejavnosti povezane z drugimi projekti v našem vrtcu (Mali sonček, Zeleni nahrbtnik...).

Otroci so risali in izdelali različna prevozna sredstva, pozorni smo bili na nepravilnosti v prometu in ovire med sprehodi (dejavnost Detektiv, Kartografski prikaz), naučili so se novih pesmi na temo promet, izdelali didaktične igre ter si ogledali avtobusno in železniško postajo.

Igro Beli zajček smo izvajale v vseh petih oddelkih (Aprila 2021). Vzgojiteljice smo se na projekt pripravile z zanimivimi pristopi, vsebinami in spremljajočimi aktivnostmi. Odziv staršev je bil odličén. V vključenih oddelkih so bili redki, ki niso aktivno sodelovali pri igri. Še bolj smo navdušene nad tem, da so nekateri starši in otroci še dolgo po zaključku igre prihajali v vrtec na trajnostni način.

Vrtec Smedela – Koper

Enota Markovec in Rozmanova

Zapísala koordinatorka: Tina Mozetič

VZGOJA ZA TRAJNOSTNO MOBILNOST NI SAMOUMEVNA

Že vrsto let smo Ekovrtec zato se trudimo otroke vzgajati k trajnostnemu načinu življenja na različnih področjih. Eno izmed teh je tudi trajnostna mobilnost. Vedno iščemo načine s katerimi bi našim najmlajšim približali odgovoren in spoštljiv odnos do narave. V sklopu projekta Trajnostna mobilnost smo tako otroke spodbujali k uporabi alternativnih virov prevoza na različne načine.

Na nivoju vrtca smo si zastavili cilje s katerimi smo želeli med otroki in starši doseči večjo ozaveščenost na področju trajnostne mobilnosti in uporabe alternativnih vrst prevoza.

Cilji:

- Otroci spoznajo različne vire prometnega onesnaževanja.
- Otroci ozaveštujejo različne alternativne vrste prevoza.
- Otroci sodelujejo pri izvedbi različnih poizkusov na temo prometnega onesnaževanja.
- Ozavestiti starše k trajnostnim načinom potovanja.

Skozi različne dejavnosti pa smo te cilje tudi realizirali. V Evropskem tednu mobilnosti smo ves teden starše in otroke spodbujali, ki uporabi trajnostnih načinov prevoza. Tako so otroci prihajali v vrtec peš, s kolesi, poganjalci ali skiroji. Na nivoju vrtca smo obeležili dan brez avtomobila. V pomladnem času pa smo se posvetili igri Beli zajček, ki se je izvajala v kar osmih skupinah. Izvedli smo tudi poizkus s krpico in izpušno cevjo in opazovali koliko umazanije izpusti avtomobil v ozračje. Ogledali smo si posledice takega onesnaževanja na bližnjih stavbah, pločnikih in rastlinah. Starše smo na roditeljskih sestankih seznanili s problematiko izpušnih plinov v okolici vrtca in jih pozvali k ugašanju vozil med tem ko odpeljejo otroka v vrtec in iz njega.

Da bi otroci ozaveštili kako prenasičeno je naše okolje z avtomobili, motorji in tovornjaki smo se odpravili k prometnim cestam in na pripravljeno tabelo beležili vozila, ki smo jih opazili. Na različnih sprehodih so otroci spoznali varne pešpote in na kaj morajo biti pozorni kot udeleženci v prometu. Sami so prišli do spoznanja, da je pot v vrtec lahko zelo nevarna, če ni ustrezno označena in če vsi udeleženci v prometu ne ravnajo odgovorno. Narisali smo tudi zemljevid pešpote okrog vrtca in označili manj varne odseke na njem.

Skozi izvedene dejavnosti so otroci ozaveštili pomen uporabe alternativnih vrst prevoza za ohranjanje čistega in zdravega okolja. Z izvajanjem podobnih dejavnosti bomo nadaljevali tudi v prihodnjih letih.

Vrtec Morje Lucija

Zapisala: Martina Jakus, dipl. vzg. predšolskih otrok

